

نام	امامعلی
نام خانوادگی	محمدزاده زیرمانلو
کد پرسنلی	۵۵۵۱۸۰۹۲
منطقه خدمت	مدیریت آموزش و پرورش ناحیه یک ارومیه
آموزشگاه	هنرستان کار دانش علم و صنعت
مدرک تحصیلی	کارشناسی حسابداری
عنوان سمت	هنرآموز حسابداری
مشخصات کلی طرح درس	
نوع طرح درس: روزانه	کلاس: سوم حسابداری
کتاب: فصل پنجم حسابداری تکمیلی و اصول حسابداری ۲	مدل کلاس: ردیفی
عنوان درس: دارایی های ثابت	مدت جلسه: ۹۰ دقیقه
موضوع: فروش دارایی های ثابت و معاوضه دارایی های ثابت غیر مشابه	تعداد هنرجویان: ۱۱ نفر
شماره طرح درس: ۱۲	تاریخ اجرا: ۹۴/۹/۲۲
محل برگزاری: کلاس سوم حسابداری	

آزمون ورودی مبحث قبلی استهلاك مدت آزمون ۲۰ دقیقه

مساله قیمت تمام شده ماشین آلات خریداری شده در تاریخ ۸۹/۷/۱ معادل ۵,۵۰۰,۰۰۰ ریال، ارزش اسقاط آن ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال و عمر مفید دارایی پنج سال می باشد. سایر مفروضات :

ظرفیت تولید برای عمر مفید	۹۰۰,۰۰۰ واحد	ساعات کارکرد عمر مفید	۲۰۰,۰۰۰ ساعت	پایان سال مالی
تعداد تولید سال چهارم	۱۵۰,۰۰۰ واحد	ساعات کارکرد سال سوم	۳۸,۰۰۰ ساعت	۱۲/۲۹ هر سال
روش	خط مستقیم	مجموع سنوات	۴۰٪ ارزش دفتری	تعداد تولید
سال محاسبه استهلاك	سال اول	سال پنجم	سال دوم	سال چهارم
ساعات کارکرد				سال سوم

مطلوبست: ۱- محاسبه استهلاك ماشین آلات و تکمیل جدول موجود در پاسخنامه براساس اطلاعات مذکور: ۸/۲۵

۲- ثبت استهلاك سال اول براساس روش خط مستقیم

۳- حسابهای مرتبط با ثبت استهلاك را در صورت های مالی نمایش دهید. ۲/۷۵

سوالات چهار گزینه ای ۷ نمره

۱- حساب استهلاك انباشته چه نوع حسابی است؟

الف) دائمی ب) موقت ج) حقیقی د) الف و ب درست است.

۲- رابطه قیمت تمام شده دارایی منهای ارزش اسقاط تقسیم بر تعداد کل تولیدیاتگر محاسبه استهلاك دارایی های ثابت به روش می باشد.

الف) ساعات کارکرد ب) روش مستقیم ج) روش نزولی د) روش میزان تولید

۳- اگر عمر مفید ماشینی ۱۲ سال باشد، در روش مجموع سنوات نرخ استهلاك سال سوم چه مقدار است؟

الف) $\frac{11}{78}$ ب) $\frac{11}{87}$ ج) $\frac{10}{78}$ د) $\frac{10}{87}$

۴- هزینه استهلاك سال دوم دارائی ثابتی به قیمت تمام شده ۷۵۰,۰۰۰ ریال به میزان ۲۰٪ ارزش دفتری در هر سال، چقدر است؟

الف) ۱۵۰,۰۰۰ ب) ۱۲۰,۰۰۰ ج) ۴۸۰,۰۰۰ د) ۲۷۰,۰۰۰

۵- در تاریخ ۹/۱/۱ یک دستگاه تراش به مبلغ ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال خریداری شد. جمع ساعت کارکرد آن در طی عمر مفید ۱۰۰,۰۰۰ ساعت برآورد شد. میزان استهلاك آن در پایان سال ۹× که ۴۰۰ ساعت کار کرده است چقدر خواهد بود؟

الف) ۲۰,۰۰۰ ب) ۴۰,۰۰۰ ج) ۶۰,۰۰۰ د) ۸۰,۰۰۰

۶- ارزش دفتری دارایی ثابت برابر است با (ازچپ به راست):

الف) ارزش اسقاط + قیمت تمام شده دارایی ب) ارزش اسقاط - قیمت تمام شده دارایی

ج) استهلاك انباشته + قیمت تمام شده دارایی د) استهلاك انباشته - قیمت تمام شده دارایی

۷- برای بستن حساب هزینه استهلاك در پایان دوره مالی کدام ثبت صحیح است؟

الف) هزینه استهلاك (بد) - خلاصه سود و زیان (بس) ب) خلاصه سود و زیان (بد) - هزینه استهلاك (بس)

ج) هزینه استهلاك (بد) - تراز اختتامی (بس) د) تراز اختتامی (بد) - هزینه استهلاك (بس)

۸- قیمت تمام شده دارایی ثابتی ۵,۷۰۰,۰۰۰ ریال و ارزش اسقاط آن ۷۰۰,۰۰۰ ریال و عمر مفید آن ۵ سال استهلاك سال سوم به روش مجموع سنوات چقدر خواهد بود؟

الف) ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال ب) ۲,۱۰۰,۰۰۰ ج) ۲,۶۰۰,۰۰۰ د) ۱,۰۰۰,۰۰۰

۹- کدامیک از گزینه های زیر از عوامل مؤثر در تعیین استهلاك نیست؟

الف) بهای تمام شده دارایی ثابت (تخمینی) ب) عمر مفید (تخمینی) ج) ارزش اسقاط (تخمینی) د) بهای تمام شده دارایی ثابت (واقعی)

۱۰- کدام روش محاسبه استهلاك به درصدی از ارزش دفتری شهرت دارد؟

الف) روش مجموع سنوات ب) روش مانده نزولی ج) روش خط مستقیم د) موارد الف و ب صحیح است.

۱۱- در کدام روش محاسبه استهلاك صحبتی از ارزش اسقاط برای محاسبه استهلاك به میان نمی آید؟

الف) خط مستقیم ب) مجموع سنوات ج) میزان تولید د) نزولی ارزش دفتری

۱۲- ارزش دفتری دارایی ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال و استهلاك انباشته آن ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال است. قیمت تمام شده آن چند ریال است؟

الف) ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال ب) ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال ج) ۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال د) ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال

۱۳- بر مبنای کدام اصل از اصول حسابداری، استهلاك دارایی های ثابت در پایان سال محاسبه می گردد؟

الف) اصل اهمیت ب) اصل تطابق درآمد با هزینه ج) اصل تداوم فعالیت د) اصل تحقق

۱۴- کدام گزینه از روش های محاسبه استهلاك نمی باشد؟

الف) مجموع اسقاط ب) خط مستقیم ج) نزولی ارزش دفتری د) ساعات کارکرد

فرم پاسخنامه

مطلوبست:

۲	۵	۱/۲۵	روش
	محاسبات	تاریخ	خط مستقیم
			مجموع سنوات
			تعداد تولید
			ساعات کارکرد

- ۲

		محاسبه و ثبت استهلاك ماشین آلات در سال اول به روش خط مستقیم ۲ نمره

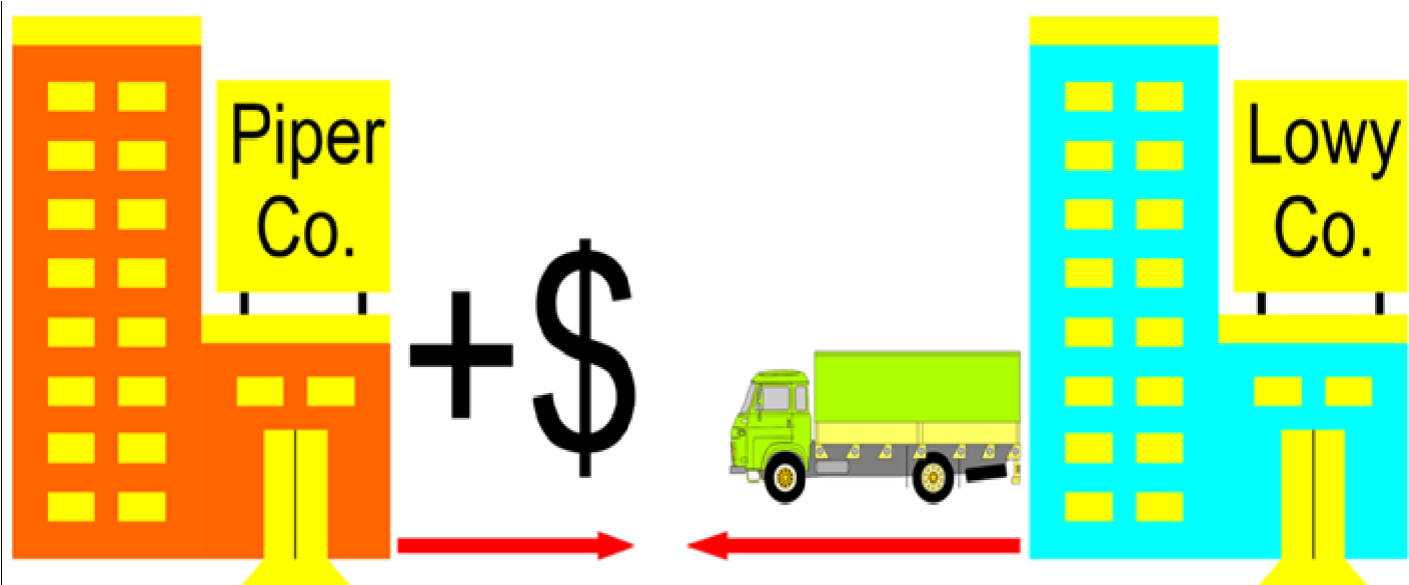
- ۳

۱/۵ نمره		۱/۲۵ نمره	
ترازنامه		صورت سود و زیان	
.....		
بدهی و سرمایه	دارایی ها	هزینه های.....	

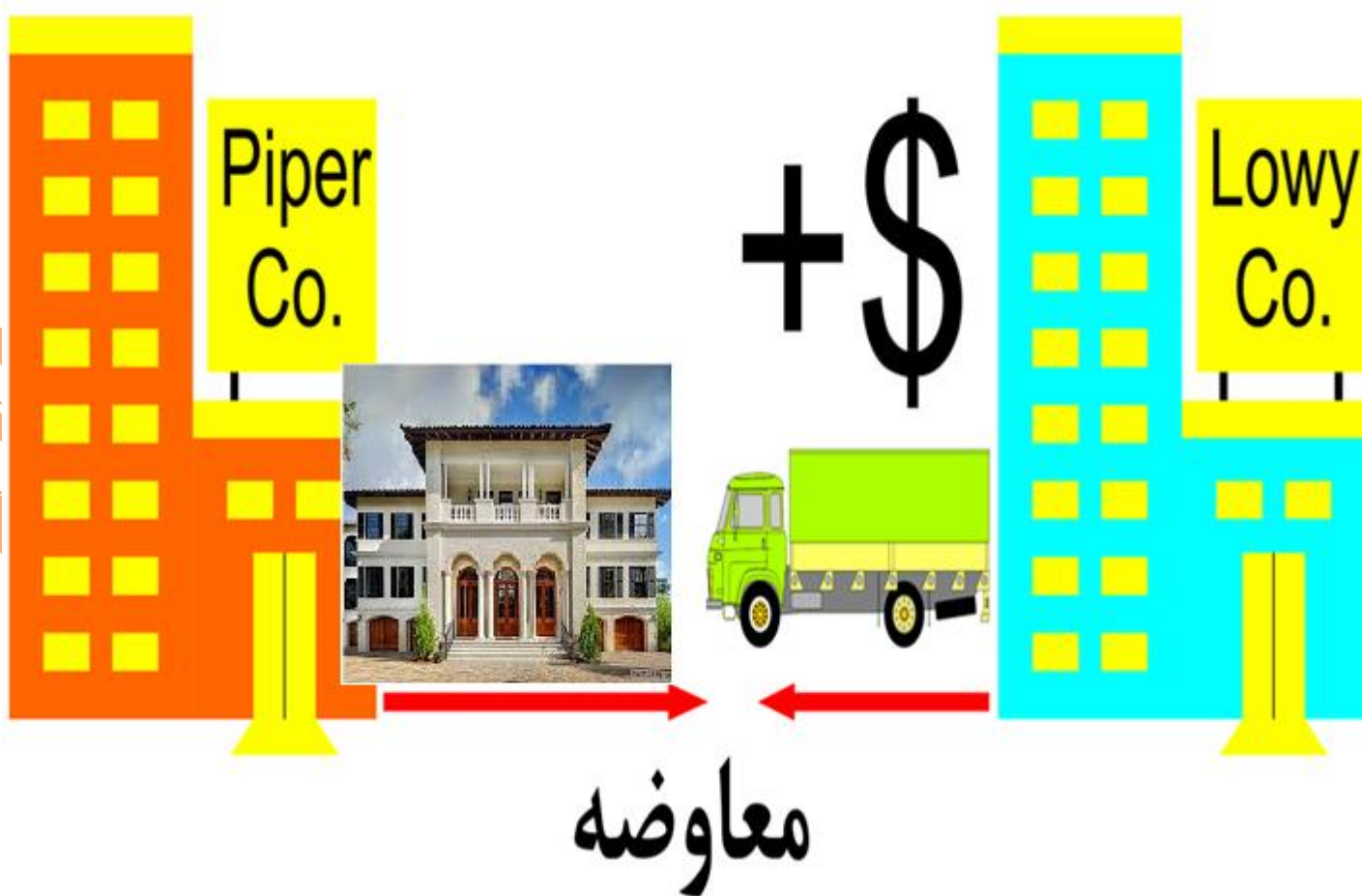
پاسخنامه سوالات چهار گزینه ای هر سوال نیم نمره ۷ نمره

سوال	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
الف														
ب														
ج														
د														

نمایش فروش دارایی ثابت

نمایش معاوضه دارایی ثابت

اهداف کلی	درک دلایل لازم برای خروج دارایی ها و راه های خروج دارایی های ثابت از موسسات کسب توانایی ثبت فروش دارایی های ثابت و معاوضه دارایی های ثابت غیرمشابه توسط هنرجویان
اهداف جزئی	<p>پس از تدریس این درس از هنرجویان انتظار می رود که بتوانند:</p> <p>۱- مفهوم دارایی ثابت مشابه و غیر مشابه را درک کند.</p> <p>۲- مثال هایی از دارایی مشابه و غیر مشابه بیان کند.</p> <p>۳- دلایل خروج دارایی های ثابت از موسسه را بیان کند.</p> <p>۴- هدف از معاوضه دارایی های مشابه و غیر مشابه را توضیح دهد.</p> <p>۵- مراحل ثبت خروج دارایی قدیمی و تحصیل دارایی جدید در فرآیند فروش و معاوضه را انجام دهد.</p>
هدف های رفتاری	<p>حیطه شناختی</p> <p>۱- فرق بین دارایی های مشابه و غیرمشابه را درک می کند. (درک و فهم)</p> <p>۲- علت خروج دارایی به دلیل فروش و معاوضه را توضیح می دهد. (دانش)</p> <p>۳- مثال هایی برای دارایی مشابه و غیرمشابه بیان می کند. (دانش)</p> <p>۴- مراحل لازم برای ثبت فروش و معاوضه را به ترتیب آموخته و از هم باز می شناسد. (تجزیه و تحلیل)</p> <p>۵- تفاوت ثبت معاوضه دارایی مشابه و غیرمشابه را با هم مقایسه می کند. (ارزشیابی)</p> <p>۶- لزوم به هنگام کردن استهلاك انباشته دارایی های ثابت را قبل از خروج از موسسه می فهمد. (درک و فهم)</p> <p>۷- مثال هایی از فروش دارایی های ثابت در بنگاه های اقتصادی و نیز در زندگی روزمره خود بیان می کند. (کاربرد)</p> <p>۸- مثال هایی از معاوضه دارایی های ثابت غیرمشابه در بنگاه های اقتصادی و نیز در زندگی روزمره خود بیان کرده (کاربرد) و دلایل افراد و موسسات برای این اقدام را باهم مقایسه می کند. (ارزشیابی)</p>
حیطه مهارتی	<p>۱- توانایی حل مسأله و ثبت رویداد فروش و معاوضه دارایی های غیرمشابه را بدست می آورد. (اجرای مستقل)</p> <p>۲- از کتاب های کمک درسی و تست های کنکور مثال های مرتبطی را گرد آورده و به کلاس ارائه می دهد. (عادی شدن)</p> <p>۳- به صورت گروهی نمودار مراحل محاسبات فروش و معاوضه دارایی ها را طراحی می کند. (اجرای مستقل)</p> <p>۴- در تهیه چکیده درس و ارایه نکته های تستی از موضوع درس از خود مهارت نشان می دهد.</p>
حیطه نگرشی (عاطفی)	<p>۱- به موضوع درس علاقه مند می شود. (دریافت)</p> <p>۲- با علاقه در بحث کلاس شرکت کرده و مثال هایی از فروش و معاوضه را بیان می کند. (واکنش)</p> <p>۳- توانایی اظهار نظر در ارتباط با فروش و معاوضه دارایی های ثابت را به دست می آورد. (واکنش)</p> <p>۴- ضمن احترام به نظر دیگران، توانایی نقد نظرات را نیز به دست می آورد. (ارزش گذاری)</p> <p>۵- از حل مسائل، یافتن مسائل مرتبط و نیز طرح مسئله احساس رضایت می کند. (ارزش گذاری)</p>
وسایل آموزشی	کتاب حسابداری تکمیلی و / اصول حسابداری ۲، مازیک، وایت برد، ماشین حساب، فرم های رسمی دفاتر حسابداری (روزنامه، کل و...)، رایانه، دیتا پروژکتور برای استفاده از نرم افزار پاورپوینت در آفیس
روش های تدریس	الگوی مبتنی بر رایانه و الگوی تدریس مشارکتی، الگوهای تدریس فعال ترکیبی از روش تدریس توضیحی، بحث گروهی، سخنرانی، پرسش و پاسخ و استفاده از رایانه پیش سازمان دهنده

پیش از درس	سلام و احوال پرسی با هنرجویان و توجه به وضعیت عاطفی و جسمی آنان. انجام حضور و غیاب، در صورت وجود غایب، جویا شدن علت غیبت وی را از بقیه																		
ارزشیابی تشخیصی	برای مشخص شدن سطح اطلاعات و دانسته های قبلی فراگیران و کسب اطلاع از سطح آگاهی آنان در مورد درس گذشته که در مورد روش های محاسبه استهلاك بود (با توجه به این که محاسبه استهلاك در درس امروز نیز گام اول است) و نیز تحکیم ساخت شناختی آنان دو نفر از هنرجویان، یکی به صورت داوطلب و یکی به انتخاب هنرآموز، به حل مسایل درس جلسه قبل، در وایت برد می پردازند. هم زمان با حل مسأله، در مورد هر مرحله و ثبت آن توضیح مختصری نیز داده می شود تا آموخته های قبلی آنان پایدار شود. (تحکیم ساخت شناختی)																		
ایجاد انگیزه	<p>برای جلب توجه هنرجویان به موضوع درس، از آنان خواسته می شود، مثال هایی از فروش وسایل منزل خود و دلایل این کار بگویند. سپس از آنان می خواهم یک کارگاه کوچک تولیدی را تجسم کنند که در این کارگاه دارایی های ثابت مشهودی مانند: زمین، ساختمان، اثاثه، ماشین آلات و حتی دارایی های نامشهودی از قبیل: سرقفلی، حق امتیاز و... دارد (ارائه پیش سازمان دهنده).</p> <p>حال فرض کنید موسسه به یکی از دارایی های ثابت مشهود خود نیازی ندارد یا برای خرید نو همان دارایی نیاز به تامین وجه دارد.</p> <p>۱- چگونه این دارایی را می توان از موسسه خارج کرد؟ جواب احتمالی هنرجویان؛ فروش یا تعویض دارایی</p> <p>۲- آیا دلیل غیر ارادی برای خروج دارایی از موسسه وجود دارد؟ جواب احتمالی هنرجویان؛ دزدی، اتصال برق، برای ماشین آلات یا دستگاه های برقی و سیل و زلزله</p> <p>در تکمیل بحث آنان حوادث طبیعی و انسانی را به عنوان راه های خروج غیر ارادی دارایی از موسسه معرفی می گردد.</p> <p>۳- ماشین آلات موسسه فرسوده یا کارایی لازم را برای تولید با کیفیت محصول موسسه و یا ارائه خدمات مفید ندارند. و کارگاه بودجه کافی برای خرید ماشین آلات جدید ندارد. چه راهکاری برای این مشکل دارید؟ هنرجویان خرید دارایی جدید با شرایط نسیه، دریافت وام و عده ای هم پس انداز کردن و خرید دارایی در آینده را پیشنهاد می کنند.</p> <p>در صورت عدم اشاره به معاوضه؛ راهنمایی: تمام مواردی که گفته شد، درست بود ولی به نظر شما راهکار دیگری وجود ندارد (مثال فرش خانه شما کهنه شده و می خواهید فرش جدیدی خریداری نمایید)؟ احتمالاً پس از چند لحظه تفکر عوض کردن دارایی موجود با دارایی جدید را پیشنهاد کنند.</p>																		
ارایه درس	<p>پس از آن که هنرجویان با راه ها و علل خروج دارایی ها از بنگاه های اقتصادی آشنا شدند، در ادامه به مراحل عملیات ثبت فروش می پردازیم. با توجه به این که هنرجویان در جلسات قبل با علت و روش های محاسبه استهلاك دارایی ها آشنا هستند یادآوری می کنیم که در خروج دارایی ها نیز اولین مرحله محاسبه و به روز کردن استهلاك انباشته است، زیرا با توجه به اصول تحقق و تطابق هزینه ها با درآمدها استهلاك دارایی ها باید تا تاریخ خروج دارایی محاسبه و ثبت شوند.</p> <p>برای ثبت فروش دارایی های ثابت مراحل زیر به هنرجویان ارایه می شود:</p> <p>(۱) به روز کردن مانده حساب استهلاك انباشته (استهلاك انباشته دارایی فروش رفته را از ابتدای دوره تا زمان فروش؛ محاسبه، ثبت و به حساب های مربوط در دفتر کل منظور می کنند تا مانده استهلاك انباشته به روز شود).</p> <table border="1" data-bbox="102 1541 1378 1675"> <tr> <td>هزینه استهلاك دارایی ثابت</td> <td>***</td> <td>محاسبه استهلاك سالانه بر اساس روش مورد استفاده در سال های گذشته</td> </tr> <tr> <td>استهلاك انباشته دارایی ثابت</td> <td>**</td> <td>ماههای استفاده شده</td> </tr> <tr> <td>محاسبه استهلاك دارایی از ۱/۱ تا تاریخ خروج</td> <td></td> <td>$\text{استهلاك سالانه} \times \frac{\text{استهلاك سالانه}}{۱۲} = \text{هزینه استهلاك}$</td> </tr> </table> <p>مثال: مؤسسه تجاری داراب قصد فروش یک دستگاه وانت دارد که قیمت تمام شده آن در ابتدای سال ۷ × معادل ۷,۳۰۰,۰۰۰ ریال و استهلاك انباشته آن در همان تاریخ معادل ۲,۷۰۰,۰۰۰ ریال است. در صورتی که در اول خردادماه، وانت را به مبلغ ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال به فروش برساند و روش محاسبه استهلاك وانت خط مستقیم و ارزش اسقاط آن ۱,۳۰۰,۰۰۰ ریال و عمر مفید آن ۸ سال باشد.</p> <p>مطلوب است: ثبت عملیات مربوط به فروش وانت در دفاتر روزنامه و کل.</p> <table border="1" data-bbox="102 1854 1378 2033"> <tr> <td>محاسبه استهلاك وانت از ۷/۱/۱ تا ۷/۲/۳۱ ×</td> <td>ارزش مستهلك شدنی در عمر مفید</td> <td>۶,۰۰۰,۰۰۰ = ۱,۳۰۰,۰۰۰ - ۷,۳۰۰,۰۰۰</td> </tr> <tr> <td>الف - ۷/۳/۱ × حساب هزینه استهلاك وانت</td> <td>۱۲۵,۰۰۰</td> <td>استهلاك وانت در طی دو ماه اول سال ۷ ×</td> </tr> <tr> <td>حساب استهلاك انباشته وانت ثبت استهلاك وانت در دو ماهه اول سال ۷ ×</td> <td>۱۲۵,۰۰۰</td> <td>$۶,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۱}{۸} \times \frac{۲}{۱۲} = ۱۲۵,۰۰۰$</td> </tr> </table>	هزینه استهلاك دارایی ثابت	***	محاسبه استهلاك سالانه بر اساس روش مورد استفاده در سال های گذشته	استهلاك انباشته دارایی ثابت	**	ماههای استفاده شده	محاسبه استهلاك دارایی از ۱/۱ تا تاریخ خروج		$\text{استهلاك سالانه} \times \frac{\text{استهلاك سالانه}}{۱۲} = \text{هزینه استهلاك}$	محاسبه استهلاك وانت از ۷/۱/۱ تا ۷/۲/۳۱ ×	ارزش مستهلك شدنی در عمر مفید	۶,۰۰۰,۰۰۰ = ۱,۳۰۰,۰۰۰ - ۷,۳۰۰,۰۰۰	الف - ۷/۳/۱ × حساب هزینه استهلاك وانت	۱۲۵,۰۰۰	استهلاك وانت در طی دو ماه اول سال ۷ ×	حساب استهلاك انباشته وانت ثبت استهلاك وانت در دو ماهه اول سال ۷ ×	۱۲۵,۰۰۰	$۶,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۱}{۸} \times \frac{۲}{۱۲} = ۱۲۵,۰۰۰$
هزینه استهلاك دارایی ثابت	***	محاسبه استهلاك سالانه بر اساس روش مورد استفاده در سال های گذشته																	
استهلاك انباشته دارایی ثابت	**	ماههای استفاده شده																	
محاسبه استهلاك دارایی از ۱/۱ تا تاریخ خروج		$\text{استهلاك سالانه} \times \frac{\text{استهلاك سالانه}}{۱۲} = \text{هزینه استهلاك}$																	
محاسبه استهلاك وانت از ۷/۱/۱ تا ۷/۲/۳۱ ×	ارزش مستهلك شدنی در عمر مفید	۶,۰۰۰,۰۰۰ = ۱,۳۰۰,۰۰۰ - ۷,۳۰۰,۰۰۰																	
الف - ۷/۳/۱ × حساب هزینه استهلاك وانت	۱۲۵,۰۰۰	استهلاك وانت در طی دو ماه اول سال ۷ ×																	
حساب استهلاك انباشته وانت ثبت استهلاك وانت در دو ماهه اول سال ۷ ×	۱۲۵,۰۰۰	$۶,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۱}{۸} \times \frac{۲}{۱۲} = ۱۲۵,۰۰۰$																	

۲) محاسبه سود یا زیان حاصل از فروش دارایی

حالت الف	⇒ سود	ارزش دفتری دارایی > قیمت فروش دارایی
حالت ب	⇒ زیان	ارزش دفتری دارایی < قیمت فروش دارایی
حالت ج	⇔ نه سود نه زیان	ارزش دفتری دارایی = قیمت فروش دارایی

۳) مراحل ثبت فروش دارایی ثابت شامل:

- ۱- ثبت دریافت وجه یا ایجاد طلب (با بدهکار نمودن موجودی نقد یا حسابهای دریافتی)
 - ۲- حذف مانده حساب استهلاک انباشته در تاریخ فروش (با بدهکار کردن استهلاک انباشته دارایی ثابت مربوط)
 - ۳- تشخیص سود یا زیان فروش $\left. \begin{array}{l} \text{عدد منفی} = \text{ارزش دفتری} - \text{وجوه دریافتی} = \text{زیان} \\ \text{عدد مثبت} = \text{ارزش دفتری} - \text{وجوه دریافتی} = \text{سود} \end{array} \right\}$
 - زیان حاصل از فروش ← بدهکار
 - سود حاصل از فروش ← بستانکار
 - ۴- حذف حساب دارایی ثابت (با بستانکار کردن دارایی ثابت مربوط)
- هر چهار مورد یاد شده را در یک ثبت منعکس می کنند.

۳-۱) ثبت های فروش دارایی در حالت سود (فروش به مبلغی بیش از ارزش دفتری) الف مرحله ۲

موجودی نقد / حسابهای دریافتی	***	بهای فروش
استهلاک انباشته دارایی ثابت	***	معادل مانده استهلاک انباشته پس از ثبت استهلاک تا تاریخ فروش
دارایی ثابت	***	به بهای تمام شده در دفاتر (معادل مانده حساب دارایی ثابت مربوطه)
سود حاصل از فروش دارایی	**	معادل مبلغ بدست آمده در مرحله ۲

ارایه
درس

۳-۲) ثبت های فروش دارایی در حالت زیان (فروش به مبلغی کمتر از ارزش دفتری) ب مرحله ۲

موجودی نقد / حسابهای دریافتی	***	بهای فروش
استهلاک انباشته دارایی ثابت	***	معادل مانده استهلاک انباشته پس از ثبت استهلاک تا تاریخ فروش
زیان حاصل از فروش دارایی	**	معادل مبلغ بدست آمده در مرحله ۲
دارایی ثابت	***	به بهای تمام شده در دفاتر (معادل مانده حساب دارایی ثابت مربوطه)

۳-۳) ثبت های فروش دارایی بدون سود و زیان (فروش به مبلغی معادل ارزش دفتری) ج مرحله ۲

موجودی نقد / حسابهای دریافتی	***	بهای فروش
استهلاک انباشته دارایی ثابت	***	معادل مانده استهلاک انباشته پس از ثبت استهلاک تا تاریخ فروش
دارایی ثابت	***	به بهای تمام شده در دفاتر (معادل مانده حساب دارایی ثابت مربوطه)

به حل ادامه مثال مؤسسه تجاری داراب می پردازیم.

ب- ۷/۳/۱ × حساب صندوق یا بانک	۴,۰۰۰,۰۰۰	حساب استهلاک انباشته وسیله نقلیه	۲,۸۲۵,۰۰۰	حساب زیان حاصل از فروش دارایی	۴۷۵,۰۰۰
حساب استهلاک انباشته وسیله نقلیه	۲,۸۲۵,۰۰۰	حساب زیان حاصل از فروش دارایی	۴۷۵,۰۰۰	حساب وسیله نقلیه (وانت)	۷,۳۰۰,۰۰۰
حساب زیان حاصل از فروش دارایی	۴۷۵,۰۰۰	حساب وسیله نقلیه (وانت)	۷,۳۰۰,۰۰۰	فروش وانت به مبلغی کمتر از ارزش دفتری	۷,۳۰۰,۰۰۰ - ۲,۸۲۵,۰۰۰ = ۴,۴۷۵,۰۰۰
ارزش دفتری وانت	۷,۳۰۰,۰۰۰	زیان حاصل از فروش وانت	۴,۴۷۵,۰۰۰	ارزش دفتری وانت	۷,۳۰۰,۰۰۰ - ۲,۸۲۵,۰۰۰ = ۴,۴۷۵,۰۰۰
حساب استهلاک انباشته وسیله نقلیه	۲,۸۲۵,۰۰۰	حساب استهلاک انباشته وسیله نقلیه	۲,۸۲۵,۰۰۰	حساب استهلاک انباشته وسیله نقلیه	۲,۸۲۵,۰۰۰
حذف	۲,۸۲۵,۰۰۰	حذف	۲,۸۲۵,۰۰۰	حذف	۲,۸۲۵,۰۰۰
۲,۸۲۵,۰۰۰	۲,۸۲۵,۰۰۰	۲,۸۲۵,۰۰۰	۲,۸۲۵,۰۰۰	۲,۸۲۵,۰۰۰	۲,۸۲۵,۰۰۰

در این لحظه برای آن که آموخته های هنرجویان در ذهنشان پایدار شود و ارزشیابی تکوینی نیز انجام شود، حل مثال های مرتبط با فروش که قبلاً در اختیار آنها قرار گرفته توصیه می شود.

پس از فروش دارایی به توضیح معاوضه دارایی غیر مشابه پرداخته می شود. ابتدا تفاوت دارایی مشابه و غیر مشابه برای هنرجویان تفهیم می شود، سپس با تأکید بر این که چون هدف استفاده و کاربرد دو دارایی غیر مشابه از قبیل ساختمان و ماشین آلات متفاوت است در حالت معاوضه در صورت وجود، سود یا زیان حتماً باید شناسایی شود.

برای ثبت معاوضه دارایی های ثابت مراحل زیر به هنرجویان ارایه می شود:

(۱) به روز کردن مانده حساب استهلاك انباشته دارایی خارج شده از شرکت یا موسسه

هزینه استهلاك دارایی ثابت	***	محاسبه استهلاك سالانه بر اساس روش مورد استفاده در سال های گذشته
استهلاك انباشته دارایی ثابت	***	ماههای استفاده شده
محاسبه استهلاك دارایی از ۱/۱ تا تاریخ خروج		$\text{استهلاك سالانه} \times \text{هزینه استهلاك} =$

(۲) محاسبه سود یا زیان معاوضه

ارزش دفتری دارایی قدیم > قیمت منصفانه دارایی قدیم	⇒ سود
ارزش دفتری دارایی قدیم < قیمت منصفانه دارایی قدیم	⇒ زیان
ارزش دفتری دارایی قدیم = قیمت منصفانه دارایی قدیم	⇒ بدون سود یا زیان

(۳) ارزش دارایی جدید به شرح زیر محاسبه می شود:

(۴) در این مرحله ثبت معاوضه دارایی قدیم و جدید به شرح زیر نوشته می شود:

عنوان حساب های بدهکار	
۱- ثبت دریافت وجه نقد یا ایجاد طلب انجام شود. (دریافت نقدی یا نسبه)	معادل مبلغ دریافتی از بابت تعویض
۲- ثبت حساب دارایی جدید انجام گیرد.	سرک پرداختی + ارزش منصفانه دارایی خارج شده = قیمت تمام شده سرک دریافتی - ارزش منصفانه دارایی خارج شده = قیمت تمام شده
۳- ثبت حذف حساب استهلاك انباشته دارایی خروجی انجام گیرد.	مانده به هنگام شده استهلاك انباشته دارایی خارج شده
۴- زیان ناشی از تعویض دارایی شناسایی شود. (در صورت وجود زیان)	= قیمت منصفانه دارایی قدیم - ارزش دفتری دارایی قدیم
عنوان حساب های بستانکار	
۵- ثبت پرداخت وجه نقد یا ایجاد بدهی انجام شود. (پرداخت یا تعهد)	معادل مبلغ پرداختی از بابت تعویض
۶- ثبت حذف حساب دارایی ثابت قدیم صورت پذیرد.	قیمت تمام شده دارایی خارج شده
۷- سود ناشی از تعویض دارایی شناسایی شود. (در صورت وجود سود)	ارزش دفتری دارایی قدیم - قیمت منصفانه دارایی قدیم

برای راحتی درک به دو حالت؛ معاوضه با پرداخت یا تعهد وجه و معاوضه با دریافت وجه یا ایجاد طلب تفکیک می کنیم:

الف (۴-۱) معاوضه همراه با پرداخت وجه و سود معاوضه باشد

دارایی ثابت جدید استهلاك انباشته دارایی قدیم	به ارزش محاسبه شده در مرحله ۳ به مقدار به روز شده در مرحله یک یعنی دفتر کل	ثبت
دارایی قدیم موجودی نقد / حساب های پرداختی سود و زیان ناشی از معاوضه	به بهای تمام شده معادل وجه پرداختی / تعهد شده در مرحله ۲ محاسبه شده	

الف (۴-۲) معاوضه همراه با پرداخت وجه و زیان معاوضه باشد.

دارایی ثابت جدید استهلاك انباشته دارایی قدیم سود و زیان ناشی از معاوضه	به ارزش محاسبه شده در مرحله ۳ به مقدار به روز شده در مرحله یک یعنی دفتر کل در مرحله ۲ محاسبه شده	ثبت
دارایی قدیم موجودی نقد / حساب های پرداختی	به بهای تمام شده معادل وجه پرداختی / تعهد وجه	

ب-۱) معاوضه همراه با دریافت وجه نقد و سود معاوضه باشد

دارایی ثابت جدید استهلاک انباشته دارایی قدیم موجودی نقد	به ارزش محاسبه شده در مرحله ۳ به مقدار به روز شده در مرحله یک یعنی دفتر کل معادل وجه دریافتی	ثبت
دارایی قدیم سود و زیان ناشی از معاوضه	به بهای تمام شده در مرحله ۲ محاسبه شده	

ب-۲) معاوضه همراه با دریافت وجه نقد و زیان معاوضه باشد.

دارایی ثابت جدید استهلاک انباشته دارایی قدیم سود و زیان ناشی از معاوضه	به ارزش محاسبه شده در مرحله ۳ به مقدار به روز شده در مرحله یک یعنی دفتر کل در مرحله ۲ محاسبه شده	ثبت
دارایی قدیم موجودی نقد	به بهای تمام شده معادل وجه پرداختی	

نمونه سوال نهایی - اطلاعات مربوط به دو نوع دارایی ثابت تا تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۸ از شرکت تولیدی خورشید در دست می باشد:

نام دارایی	تاریخ خرید	عمر مفید	روش محاسبه استهلاک	قیمت تمام شده	ارزش اسقاط	استهلاک انباشته
ساختمان	۸۸/۶/۳۱	۲۰ سال	خط مستقیم	۷۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۶,۵۰۰,۰۰۰
وسایل نقلیه	۱۳۹۳/۱/۵	۱۰ سال	۱۰٪ ارزش دفتری	۳۶,۰۰۰,۰۰۰	-----	۳,۶۰۰,۰۰۰

۱- در تاریخ ۹۳/۶/۳۱ ساختمان شرکت با یک دستگاه ماشین آلات معاوضه گردید. چنانچه ارزش منصفانه ساختمان ۵۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال کارشناسی شود و شرکت خورشید مبلغ در معاوضه ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال دریافت نماید.

۲- وسایل در تاریخ ۱۳۹۳/۸/۱ به مبلغ ۳۲,۵۰۰,۰۰۰ ریال به صورت نقد به فروش رسید.

مطلوبست ۱- محاسبه ثبت استهلاک انباشته ساختمان در دفتر روزنامه و انتقال به دفتر کل

۲- ثبت خروج دارایی ساختمان در دفتر روزنامه و انجام محاسبات لازم

(۱)

هزینه استهلاک ساختمان	۱,۵۰۰,۰۰۰	استهلاک سالانه $(۷۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۲,۰۰۰,۰۰۰) \div ۲۰ = ۳,۰۰۰,۰۰۰$
استهلاک انباشته ساختمان	۱,۵۰۰,۰۰۰	$۳,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۶}{۱۲} = ۱,۵۰۰,۰۰۰$ = هزینه استهلاک
محاسبه و ثبت استهلاک ساختمان تا تاریخ خروج		

استهلاک انباشته ساختمان

حذف استهلاک انباشته	۱۸,۰۰۰,۰۰۰	مانده ۱۶,۵۰۰,۰۰۰
	۱,۵۰۰,۰۰۰	تا تاریخ خروج
	۱۸,۰۰۰,۰۰۰	مانده به هنگام شده

$$۵۴,۰۰۰,۰۰۰ = ۷۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۸,۰۰۰,۰۰۰ = \text{ارزش دفتری ساختمان}$$

حساب موجودی نقد	۱۵,۰۰۰,۰۰۰	
حساب ماشین آلات	۴۱,۰۰۰,۰۰۰	$۵۶,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ = ۴۱,۰۰۰,۰۰۰$
حساب استهلاک انباشته ماشین آلات	۱۸,۰۰۰,۰۰۰	
حساب ساختمان	۷۲,۰۰۰,۰۰۰	
حساب سود حاصل از معاوضه داراییها	۲,۰۰۰,۰۰۰	$۵۶,۰۰۰,۰۰۰ - ۵۴,۰۰۰,۰۰۰ = ۲,۰۰۰,۰۰۰$

در این لحظه برای آنکه آموخته هنرجویان در ذهنشان پایدار شود و ارزشیابی تکوینی نیز انجام شود کپی صورت مثال طراحی شده در پاورپوینت ارائه می شود و هنرجویان نیز با دقت به حل مسأله می پردازند.

ارزیابی تکوینی	<p>برای نظم بخشیدن به آموخته های هنرجویان، درس جمع بندی می شود. از گروه ها خواسته می شود که هریک نکته ای کلیدی از درس را که به ذهنشان می رسد بیان کنند تا بقیه حاضران با عنوان *دقت* یادداشت برداری کنند. در هر مرحله تدریس رفتار و واکنش هنرجویان را به دقت زیر نظر دارم و از نحوه واکنش آنان و نیز توانایی آنان در حل مسأله سطح یادگیری آنان را می سنجم. از سرگروه ها می خواهم پس از پایان جلسه متن درس و سوالات را در فلش های هنرجویان ذخیره کنند تا برای مرور درس در منزل همراه داشته باشند. برای پی بردن به تفاوت های فردی و بازنگری، در جریان درس سوالاتی به شرح زیر مطرح می شود:</p> <ul style="list-style-type: none"> - لزوم به روز رسانی استهلاک چیست؟ - علت فروش یا معاوضه دارایی ها چیست؟ - مراحل ثبت فروش و معاوضه دارایی ها را بیان کنید. - در فروش یا معاوضه دارایی ها سود یا زیان چگونه محاسبه میشود؟ - و.....
تعیین تکلیف و اختتام	<p>برای بهبود یادگیری و توسعه دانش و اطلاعات یادگیران تکالیف زیر به صورت فردی یا گروهی اعلام می شود:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- مفاهیم مطرح شده در کلاس و نیز توضیحات کتاب درسی را کاملاً مرور کنند تا با تسلط کافی بتوانند به درخواست هنرآموز یا به صورت داوطلب به مرور مختصر درس قبل بپردازند. (تکالیف تمرینی کلیه افراد) ۲- تست های ۶۴ و ۶۵ صفحه ۱۱۴ کتاب درسی و نیز تمرینات ۹، ۵ و ۱۱ صفحات ۱۱۵، ۱۱۶ و ۱۱۷ کتاب درسی را حل کنند (تکالیف تمرینی کلیه افراد). ۳- تهیه نموداری به شکل روزنامه دیواری با عنوان مراحل فروش دارایی و مراحل معاوضه دارایی. داوطلبانه (تکالیف خلاقیتی) ۴- مطالعاتی در مورد مبحث خروج دارایی به دلیل حادثه به عنوان آماده سازی درس آینده انجام دهند. (تکالیف آماده سازی) کلیه افراد و گروه ها
<p>در تمام مراحل سعی بر این است که مطالب اساسی درس به هنرجویان ارائه شود و مطالعه مطالب عادی کتاب به هنرجویان واگذار شود. در واقع هنرآموز، نقش راهنما برای درک مفهوم و ایجاد آشنایی با مراحل عملیاتی کار را داراست نه صرفاً متکلم وحده و مرور کننده کتاب.</p> <p>در پایان جلسه یکی از هنرجویان به نمایندگی از کلاس اجازه دارند، مطالب و مثال های ارائه شده در کلاس را در فلش همراه خود جهت استفاده در شرایط ممکن ذخیره کنند.</p>	

و من الله توفیق

مثال های ارایه شده به هنرجویان عزیز در مباحث فروش و معاوضه دارایی های ثابت غیر مشابه برای سرعت بخشیدن به فرآیند تدریس و حذف اوقات تلف شده به جهت وجود هنرجویانی که با سرعت کم می نویسند.

فروش

مثال ۱- بهای تمام شده ماشین آلانی ۶۰۰,۰۰۰ ریال می باشد که بدون ارزش اسقاط (عمر مفید ۱۰ سال) به نرخ ۱۰ درصد به روش مستقیم مستهلک می شود. در صورتی دارایی مزبور در پایان نیمه اول سال نهم به مبلغ ۱۷۵,۰۰۰ ریال به فروش رفته باشد به ترتیب زیر در دفتر روزنامه ثبت می شود:

استهلاک ۸ سال مانده استهلاک انباشته در ابتدای سال نهم $(۶۰۰,۰۰۰ \times ۱۰\%) \times ۸ = ۴۸۰,۰۰۰$

شرح	بدهکار	بستانکار
هزینه استهلاک		
استهلاک انباشته- ماشین آلات		استهلاک انباشته ماشین آلات
ثبت استهلاک ۶ ماهه		۴۸۰,۰۰۰ مانده ۱/۱
بانک		استهلاک تا تاریخ فروش
استهلاک انباشته- ماشین آلات		مانده استهلاک انباشته در تاریخ فروش
ماشین آلات		$(۶۰۰,۰۰۰ \times ۱۰\%) \times \frac{۶}{۱۲} =$
ثبت فروش ماشین آلات به قیمتی	ارزش دفتری	

مثال ۲- فرض کنید بهای تمام شده ماشین آلانی ۱۰۰,۰۰۰ ریال و استهلاک انباشته آن که در تاریخ واگذاری محاسبه و در حسابها منظور شده است بالغ بر ۸۰,۰۰۰ ریال باشد. با این فرض که ماشین آلات مزبور به طور نقد به مبلغ ۲۰,۰۰۰ ریال به فروش رسد. ثبت فروش آن در دفتر روزنامه عبارتست از:

شرح	بدهکار	بستانکار
بانک		
استهلاک انباشته- ماشین آلات		استهلاک انباشته ماشین آلات
ماشین آلات		۸۰,۰۰۰ مانده استهلاک انباشته در تاریخ فروش
ثبت فروش ماشین آلات به قیمتی	ارزش دفتری	

مثال ۳- فرض کنید بهای تمام شده ساختمانی ۱۰,۵۰۰,۰۰۰ و استهلاک انباشته آن که در تاریخ واگذاری محاسبه و در حسابها منظور شده است بالغ بر ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال باشد. با این فرض که ساختمان مزبور به طور نقد به مبلغ ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال به فروش رسد. ثبت فروش آن در دفتر روزنامه عبارتست از:

شرح	بدهکار	بستانکار
بانک		
استهلاک انباشته- ماشین آلات		استهلاک انباشته ماشین آلات
ماشین آلات		۵,۰۰۰,۰۰۰ مانده استهلاک انباشته در تاریخ فروش
ثبت فروش ماشین آلات به قیمتی	ارزش دفتری	

مثال ۴- (برای هنرجویان دارای سرعت بالا) فرض کنید بهای تمام شده ماشین آلانی ۲,۸۰۰,۰۰۰ و استهلاک انباشته آن که در تاریخ واگذاری محاسبه و در حسابها منظور شده است بالغ بر ۲,۲۰۰,۰۰۰ ریال باشد. با این فرض که ماشین آلات مزبور به طور نقد به مبلغ ۶۰۰,۰۰۰ ریال به فروش رسد.

ثبت فروش آن در دفتر روزنامه عبارتست از:

سوالات چهار گزینه ای

۱- ارزش دفتری دارایی ثابت برابر است با (از چپ به راست):

- الف) ارزش اسقاط + قیمت تمام شده دارایی
- ب) ارزش اسقاط - قیمت تمام شده دارایی
- ج) استهلاك انباشته + قیمت تمام شده دارایی
- د) استهلاك انباشته - قیمت تمام شده دارایی

۲- قیمت تمام شده دارایی ثابت در اول سال مالی ۸ × مبلغ ۴,۷۰۰,۰۰۰ ریال و استهلاك انباشته آن ۱,۷۰۰,۰۰۰ ریال این مؤسسه در تاریخ ۸/۵/۱ اقدام به فروش دارایی به مبلغ ۳,۶۰۰,۰۰۰ ریال نمود. چنانچه روش محاسبه استهلاك مانده نزولی ۱۲٪ ارزش دفتری باشد سود حاصل از فروش دارایی چقدر خواهد بود؟

- الف) ۴,۷۰۰,۰۰۰
- ب) ۵۳۰,۰۰۰
- ج) ۷۲۰,۰۰۰
- د) ۷۰۰,۰۰۰

۳- در کدام یک از موارد خروج دارایی ثابت منجر به سود برای مؤسسه می شود؟

- الف) کنار گذاری دارایی کاملاً مستهلك شده بدون ارزش اسقاط
- ب) فروش دارایی ثابت به بیش از ارزش دفتری
- ج) فروش دارایی ثابت معادل ارزش دفتری
- د) فروش دارایی ثابت به کمتر از ارزش دفتری

۴- ارزش دفتری دارایی ثابتی در زمان فروش آن ، ۳,۴۰۰ ریال، مانده استهلاك انباشته ۱,۴۰۰ ریال است. اگر وجه نقد دریافتی بابت فروش ۴,۰۰۰ ریال باشد، سود یا زیان حاصل از فروش کدام است؟

- الف) ۶۰۰ سود
- ب) ۸۰۰ سود
- ج) ۲,۰۰۰ سود
- د) ۲۰۰ سود

معاوضه

مثال ۱- اطلاعات زیر در مورد معاوضه ماشین آلات شرکت "الف" با تجهیزات شرکت "ب" در دست است:
فرض اول- معاوضه شامل سرک نقدی نیست.

(معاوضه دارایی های مولد غیرمشابه- بدون سرک نقدی)

مبلغ	شرکت ب	مبلغ	شرکت الف
۱۱۰,۰۰۰	تجهیزات (بهای تمام شده)	۹۰,۰۰۰	ماشین آلات (بهای تمام شده)
۲۰,۰۰۰	استهلاک انباشته- تجهیزات	۲۰,۰۰۰	استهلاک انباشته- ماشین آلات
۸۰,۰۰۰	ارزش متعارف- تجهیزات	۸۰,۰۰۰	ارزش متعارف- ماشین آلات

نحوه ثبت در دفتر روزنامه:

بستانکار	بدهکار	شرکت ب	بستانکار	بدهکار	شرکت الف
		ماشین آلات			تجهیزات
		استهلاک انباشته- تجهیزات			استهلاک انباشته- ماشین آلات
		تجهیزات			ماشین آلات

نحوه محاسبه زیان ناشی از معاوضه:

نحوه محاسبه سود حاصل از معاوضه:

مبلغ	شرح	مبلغ	شرح
	ارزش متعارف دارایی واگذار شده		ارزش متعارف دارایی واگذار شده
	ارزش دفتری دارایی واگذار شده		ارزش دفتری دارایی واگذار شده
	زیان ناشی از معاوضه		سود حاصل از معاوضه

فرض دوم- معاوضه شامل سرک نقدی است.

معاوضه دارایی های مولد غیرمشابه- شامل سرک نقدی

مبلغ	شرکت ب	مبلغ	شرکت الف
۱۶۰,۰۰۰	تجهیزات	۱۱۰,۰۰۰	ماشین آلات (بهای تمام شده)
۳۰,۰۰۰	استهلاک انباشته- تجهیزات	۴۰,۰۰۰	استهلاک انباشته- ماشین آلات
۱۲۰,۰۰۰	ارزش متعارف تجهیزات	۱۰۰,۰۰۰	ارزش متعارف ماشین آلات
۲۰,۰۰۰	وجه نقد دریافت شده	۲۰,۰۰۰	وجه نقد پرداخت شده

ثبت در دفتر روزنامه:

بستانکار	بدهکار	شرکت ب	بستانکار	بدهکار	شرکت الف
		ماشین آلات			تجهیزات
		استهلاک انباشته- تجهیزات			استهلاک انباشته- ماشین آلات
		موجودی نقد			ماشین آلات
		زیان ناشی از معاوضه			موجودی نقد
		تجهیزات			سود حاصل از معاوضه

محاسبه زیان ناشی از معاوضه:

محاسبه سود حاصل از معاوضه:

مبلغ	شرکت ب	مبلغ	شرکت الف
۱۲۰,۰۰۰	ارزش متعارف دارایی واگذار شده	۱۰۰,۰۰۰	ارزش متعارف دارایی واگذار شده
(۱۳۰,۰۰۰)	ارزش دفتری دارایی واگذار شده	(۷۰,۰۰۰)	ارزش دفتری دارایی واگذار شده
 ناشی از معاوضه	 حاصل از معاوضه

محاسبه بهای تمام شده دارایی تحصیل شده:

مبلغ	شرکت ب	مبلغ	شرکت الف
	ارزش متعارف دارایی واگذار شده		ارزش متعارف دارایی واگذار شده
	وجه نقد دریافت شده		وجه نقد پرداخت شده
	بهای تمام شده دارایی تحصیل شده		بهای تمام شده دارایی تحصیل شده

مثال ۲ - مؤسسه‌ای یکدستگاه وسیله نقلیه را که قیمت تمام‌شده آن ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال، استهلاک انباشته آن در تاریخ معاوضه مبلغ ۱,۴۰۰,۰۰۰ ریال و ارزش متعارف آن ۱,۸۰۰,۰۰۰ ریال بود، با یک دارائی غیر مشابه تعویض نمود در صورتی که سرک پرداختی ۲,۲۰۰,۰۰۰ ریال و قیمت بازار تجهیزات ۴,۳۰۰,۰۰۰ ریال باشد. مطلوبست ثبت لازم برای معاوضه دارایی‌های مذکور

شرکت الف	بدهکار	بستانکار
تجهیزات		
استهلاک انباشته - وسایل نقلیه		
		ردیف ثبت سود و زیان
وسایل نقلیه		
موجودی نقد		

سوالات چهار گزینه ای معاوضه

۱- قیمت تمام‌شده یک دستگاه اتومبیل سواری معادل ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال و استهلاک انباشته آن ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال می‌باشد. مؤسسه مالک، وانت را با یک دستگاه کامیون که ارزش متعارف آن ۳۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال است، معاوضه و مبلغ ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال نیز نقداً پرداخت نمود. سود یا زیان حاصل از معاوضه کدام است؟

الف) مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال سود

ب) مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال زیان

ج) بدون سود/زیان

د) مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال سود

۲- شرکت چاپ افست ماشین چاپ قدیمی خود را که بهای تمام‌شده آن ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال، دارای استهلاک انباشته‌ای به مبلغ ۷۵۰,۰۰۰ ریال و ارزش متعارف ۳,۷۵۰,۰۰۰ ریال است، با یک دستگاه ماشین چاپ جدید به قیمت ۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال معاوضه می‌کند، در این معامله چاپ افست، چکی به مبلغ ۳,۲۵۰,۰۰۰ ریال بابت بهای ماشین چاپ جدید صادر می‌کند، سود و زیان حاصل عبارت است از:

الف) زیان ۵۰۰,۰۰۰

ب) سود ۵۰۰,۰۰۰ ریال

ج) زیان ۱,۲۵۰,۰۰۰ ریال

د) سود ۱,۲۵۰,۰۰۰ ریال

۳- براساس اطلاعات زیر سود/زیان حاصل از فروش دارایی ثابت کدام گزینه است؟

قیمت تمام‌شده ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ارزش اسقاط پس از گذشت ۱۰ سال ۲,۰۰۰,۰۰۰ مانده استهلاک انباشته در تاریخ ۸/۱/۱ × ۴,۵۰۰,۰۰۰

بهای فروش در تاریخ ۸/۶/۲۲ × ۷,۶۵۰,۰۰۰ روش محاسبه استهلاک خط مستقیم

الف) سود ۵۰۰,۰۰۰

ب) زیان ۵۰۰,۰۰۰

ج) سود ۶۵۰,۰۰۰

د) زیان ۶۵۰,۰۰۰

۴- در معاوضه دارایی‌های ثابت غیر مشابه بدون پرداخت سرک نقدی کدام مورد به عنوان قیمت تمام‌شده دارایی ثابت جدید شناسایی و ثبت می‌شود؟

الف) ارزش متعارف دارایی جدید

ب) ارزش متعارف دارایی قدیم

ج) ارزش دفتری دارایی قدیم

د) ارزش متعارف یا دفتری دارایی قدیم هر کدام کمتر باشد.

پاسخ آزمون ورودی

مبحث استهلاک دارایی های ثابت

مساله قیمت تمام شده ماشین آلائی که در تاریخ ۸۹/۰۱/۱۰ خریداری شده معادل ۵,۵۰۰,۰۰۰ ریال و ارزش اسقاط آن ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال و عمر مفید دارایی پنج سال می باشد.

سایر مفروضات :

ظرفیت تولید برای عمر مفید	۹۰۰,۰۰۰ واحد	ساعات کارکرد عمر مفید	۲۰۰,۰۰۰ ساعت	پایان سال مالی	
تعداد تولید سال چهارم	۱۵۰,۰۰۰ واحد	ساعات کارکرد سال سوم	۳۸,۰۰۰ ساعت	۱۲/۲۹ هر سال	
روش	خط مستقیم	مجموع سنوات	۴۰٪ ارزش دفتری	تعداد تولید	ساعات کارکرد
سال محاسبه استهلاک	سال اول	سال پنجم	سال دوم	سال چهارم	سال سوم

مطلوبست: ۱- محاسبه استهلاک ماشین آلات و تکمیل جدول زیر براساس اطلاعات مذکور:

روش	تاریخ	محاسبات
خط مستقیم	۸۹/۱۲/۲۹	$\frac{5,500,000 - 1,000,000}{5} = 900,000$
مجموع سنوات	۹۳/۱۲/۲۹	$(5,500,000 - 1,000,000) \times \frac{1}{15} = 300,000$
۴۰٪ ارزش دفتری	۹۰/۱۲/۲۹	$(5,500,000 - 2,200,000) \times 40\% = 1,320,000$
تعداد تولید	۹۲/۱۲/۲۹	$(5,500,000 - 1,000,000) \times \frac{150,000}{900,000} = 750,000$
ساعات کارکرد	۹۱/۱۲/۲۹	$(5,500,000 - 1,000,000) \times \frac{38,000}{200,000} = 850,000$

۲- ثبت استهلاک سال اول براساس روش خط مستقیم

هزینه استهلاک ماشین آلات	۹۰۰,۰۰۰	
استهلاک انباشته ماشین آلات	۹۰۰,۰۰۰	
محاسبه و ثبت استهلاک ماشین آلات در سال اول به روش خط مستقیم		

۳- حسابهای مرتبط با ثبت استهلاک روش خط مستقیم را در صورتهای مالی نمایش دهید.

بدهی و سرمایه	توازننامه تاریخ ۸۹/۱۲/۲۹	دارایی	صورت سود و زیان منتهی به ۸۹/۱۲/۲۹
		دارایی های ثابت:	هزینه های عملیاتی:
	۵,۵۰۰,۰۰۰	ماشین آلات
	۹۰۰,۰۰۰	کسر می شود استهلاک انباشته ماشین آلات	هزینه استهلاک ماشین آلات
	۴,۶۰۰,۰۰۰	ارزش دفتری ماشین آلات	۹۰۰,۰۰۰

پاسخنامه سوالات چهار گزینه ای هر سوال نیم نمره ۷ نمره

سوال	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
الف	*								*				*	
ب				*			*			*				*
ج			*									*		
د		*			*	*	*	*			*			

مثال ها همراه با پاسخ

مثال ۱- بهای تمام شده ماشین آلاتی ۶۰۰,۰۰۰ ریال می باشد که بدون ارزش اسقاط (عمر مفید ۱۰ سال) به نرخ ۱۰ درصد به روش مستقیم مستهلک می شود. در صورتی دارایی مزبور در پایان نیمه اول سال نهم به مبلغ ۱۷۵,۰۰۰ ریال به فروش رفته باشد به ترتیب زیر در دفتر روزنامه ثبت می شود:
 استهلاك ۸ سال $۶۰۰,۰۰۰ \times ۱۰\% \times ۸ = ۴۸۰,۰۰۰$

بستانکار	بدهکار	شرح
	۳۰,۰۰۰	هزینه استهلاك
۳۰,۰۰۰		استهلاك انباشته- ماشین آلات
	۱۷۵,۰۰۰	ثبت استهلاك ۶ ماهه $۶۰۰,۰۰۰ \times ۱۰\% \times \frac{۶}{۱۲} = ۳۰,۰۰۰$
	۵۱۰,۰۰۰	بانك
۶۰۰,۰۰۰		استهلاك انباشته- ماشین آلات (۴۸۰,۰۰۰ + ۳۰,۰۰۰)
	۸۵,۰۰۰	ماشین آلات
		سود حاصل از فروش ماشین آلات
		ثبت فروش ماشین آلات به قیمتی بیش از ارزش دفتری

مثال ۲- فرض کنید بهای تمام شده ماشین آلاتی ۱۰۰,۰۰۰ ریال و استهلاك انباشته آن که در تاریخ واگذاری محاسبه و در حسابها منظور شده است بالغ بر ۸۰,۰۰۰ ریال باشد. با این فرض که ماشین آلات مزبور به طور نقد به مبلغ ۲۰,۰۰۰ ریال به فروش رسد.

ثبت فروش آن در دفتر روزنامه عبارتست از:

ارزش دفتری (بهای تمام شده مستهلک نشده) این ماشین آلات مبلغ ۲۰,۰۰۰ ریال خواهد بود. $۱۰۰,۰۰۰ - ۸۰,۰۰۰ = ۲۰,۰۰۰$

بستانکار	بدهکار	شرح
	۲۰,۰۰۰	بانك
۱۰۰,۰۰۰		استهلاك انباشته
	۸۰,۰۰۰	ماشین آلات
		ثبت فروش ماشین آلات به قیمتی بیش از ارزش دفتری

در صورتی که دارایی ثابت به مبلغی کمتر از ارزش دفتری به فروش رسیده باشد، منجر به زیان خواهد شد.

مثال ۳- فرض کنید بهای تمام شده ساختمانی ۱۰,۵۰۰,۰۰۰ و استهلاك انباشته آن که در تاریخ واگذاری محاسبه و در حسابها منظور شده است بالغ بر ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال باشد. با این فرض که ساختمان مزبور به طور نقد به مبلغ ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال به فروش رسد. ثبت فروش آن در دفتر روزنامه عبارتست از:

بستانکار	بدهکار	شرح
	۵,۰۰۰,۰۰۰	بانك
	۵,۰۰۰,۰۰۰	استهلاك انباشته- ساختمان
	۵۰۰,۰۰۰	زیان ناشی از فروش ساختمان
۱۰,۵۰۰,۰۰۰		ساختمان
		ثبت فروش ساختمان به قیمتی کمتر از ارزش دفتری

مثال ۱- فرض کنید بهای تمام شده ماشین آلاتی ۲,۸۰۰,۰۰۰ و استهلاك انباشته آن که در تاریخ واگذاری محاسبه و در حسابها منظور شده است بالغ بر ۲,۲۰۰,۰۰۰ ریال باشد. با این فرض که ماشین آلات مزبور به طور نقد به مبلغ ۶۰۰,۰۰۰ ریال به فروش رسد. ثبت فروش آن در دفتر روزنامه عبارتست از:

بستانکار	بدهکار	شرح
	۶۰۰,۰۰۰	موجودی نقد
	۲,۲۰۰,۰۰۰	استهلاك انباشته- ماشین آلات
۲,۸۰۰,۰۰۰		ماشین آلات
		ثبت فروش ماشین آلات به ارزش دفتری

مثال ۲: مؤسسه تجاری داراب قصد فروش یک دستگاه وانت دارد که قیمت تمام شده آن در ابتدای سال ۷ × معادل ۷,۳۰۰,۰۰۰ ریال و استهلاک انباشته آن در همان تاریخ معادل ۲,۷۰۰,۰۰۰ ریال است. در صورتی که در اول خردادماه، وانت را به مبلغ ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال به فروش برساند و روش محاسبه استهلاک وانت خط مستقیم و ارزش اسقاط آن ۱,۳۰۰,۰۰۰ ریال و عمر مفید آن ۸ سال باشد،

مطلوب است:

ثبت عملیات مربوط به فروش وانت در دفاتر روزنامه و کل.

محاسبه استهلاک وانت از ۷/۱/۱ تا ۷/۲/۳۱ ×

ارزش مستهلک شده وانت در طی عمر مفید
 استهلاک وانت در طی دو ماه اول سال ۷ ×

$$7,300,000 - 1,300,000 = 6,000,000$$

$$6,000,000 \times \frac{1}{8} \times \frac{2}{12} = 125,000$$

الف - ۷/۳/۱ × - حساب هزینه استهلاک وانت

۱۲۵,۰۰۰ حساب استهلاک انباشته وانت

محاسبه استهلاک وانت در دو ماهه اول سال ۷ ×

ب - ۷/۳/۱ × - حساب صندوق یا بانک

۴,۰۰۰,۰۰۰ حساب استهلاک انباشته وسیله نقلیه

۲,۸۲۵,۰۰۰ حساب زیان حاصل از فروش دارایی

۴۷۵,۰۰۰ حساب وسیله نقلیه (وانت)

فروش وانت به مبلغی کمتر از ارزش دفتری

ارزش دفتری وانت
 ۷,۳۰۰,۰۰۰ - ۲,۸۲۵,۰۰۰ = ۴,۴۷۵,۰۰۰

زیان حاصل از فروش وانت
 ۴,۴۷۵,۰۰۰ - ۴,۰۰۰,۰۰۰ = ۴۷۵,۰۰۰

حساب استهلاک انباشته وانت		حساب نقلیه - وانت	
الف	۱۲۵,۰۰۰	(م)	۷,۳۰۰,۰۰۰
		ب	۲,۸۲۵,۰۰۰
حساب صندوق یا بانک		حساب هزینه استهلاک وانت	
	ب	الف	۱۲۵,۰۰۰
حساب زیان حاصل از فروش دارایی های ثابت		حساب صندوق یا بانک	
	ب		ب
	۴۷۵,۰۰۰		۴,۰۰۰,۰۰۰

سوالات چهار گزینه ای

۱- ارزش دفتری دارایی ثابت برابر است با (از چپ به راست):

الف) ارزش اسقاط + قیمت تمام شده دارایی

ب) ارزش اسقاط - قیمت تمام شده دارایی

ج) استهلاک انباشته + قیمت تمام شده دارایی

د) استهلاک انباشته - قیمت تمام شده دارایی

۲- قیمت تمام شده دارایی ثابت در اول سال مالی ۸ × مبلغ ۴,۷۰۰,۰۰۰ ریال و استهلاک انباشته آن ۱,۷۰۰,۰۰۰ ریال این مؤسسه در تاریخ ۸/۵/۱ اقدام به فروش دارایی به مبلغ ۳,۶۰۰,۰۰۰ ریال نمود. چنانچه روش محاسبه استهلاک مانده نزولی ۱۲٪ ارزش دفتری باشد سود حاصل از فروش دارایی چقدر خواهد بود؟

الف) ۴,۷۰۰,۰۰۰ (ب) ۵۳۰,۰۰۰ (ج) ۷۲۰,۰۰۰ (د) ۷۰۰,۰۰۰

$$120,000 = 360,000 \times \frac{4}{12} - \text{استهلاک سالانه}$$

$$(4,700,000 - 1,700,000) \times 12\% = 360,000$$

ارزش دفتری = ۲,۸۸۰,۰۰۰ = (۱,۷۰۰,۰۰۰ + ۱۲۰,۰۰۰)

سود = ۳,۶۰۰,۰۰۰ - ۲,۸۸۰,۰۰۰ = ۷۲۰,۰۰۰

۳- در کدام یک از موارد خروج دارایی ثابت منجر به سود برای موسسه می شود؟

- الف) کنار گذاری دارایی کاملاً مستهلک شده بدون ارزش اسقاط
ب) فروش دارایی ثابت به بیش از ارزش دفتری
ج) فروش دارایی ثابت معادل ارزش دفتری
د) فروش دارایی ثابت به کمتر از ارزش دفتری

۴- ارزش دفتری دارایی ثابتی در زمان فروش آن ، ۳,۴۰۰ ریال، مانده استهلاک انباشته ۱,۴۰۰ ریال است. اگر وجه نقد دریافتی بابت فروش ۴,۰۰۰ ریال باشد، سود یا زیان حاصل از فروش کدام است؟

- الف) ۶۰۰ سود
ب) ۸۰۰ سود
ج) ۲,۰۰۰ سود
د) ۲۰۰ سود

معاوضه

مثال ۱- اطلاعات زیر در مورد معاوضه ماشین آلات شرکت "الف" با تجهیزات شرکت "ب" در دست است:
فرض اول- معاوضه شامل سرک نقدی نیست.

(معاوضه دارایی های مولد غیر مشابه- بدون سرک نقدی)

مبلغ	شرکت ب	مبلغ	شرکت الف
۱۱۰,۰۰۰	تجهیزات (بهای تمام شده)	۹۰,۰۰۰	ماشین آلات (بهای تمام شده)
۲۰,۰۰۰	استهلاک انباشته- تجهیزات	۲۰,۰۰۰	استهلاک انباشته- ماشین آلات
۸۰,۰۰۰	ارزش متعارف- تجهیزات	۸۰,۰۰۰	ارزش متعارف- ماشین آلات

نحوه ثبت در دفتر روزنامه:

بستانکار	بدهکار	شرکت ب	بستانکار	بدهکار	شرکت الف
	۸۰,۰۰۰	ماشین آلات		۸۰,۰۰۰	تجهیزات
	۲۰,۰۰۰	استهلاک انباشته- تجهیزات		۲۰,۰۰۰	استهلاک انباشته- ماشین آلات
	۱۰,۰۰۰	زیان ناشی از معاوضه	۹۰,۰۰۰		ماشین آلات
۱۱۰,۰۰۰		تجهیزات	۱۰,۰۰۰		سود حاصل از معاوضه

نحوه محاسبه زیان ناشی از معاوضه:

نحوه محاسبه سود حاصل از معاوضه:

مبلغ	شرح	مبلغ	شرح
۸۰,۰۰۰	ارزش متعارف دارایی واگذار شده	۸۰,۰۰۰	ارزش متعارف دارایی واگذار شده
(۹۰,۰۰۰)	ارزش دفتری دارایی واگذار شده	(۷۰,۰۰۰)	ارزش دفتری دارایی واگذار شده
(۱۰,۰۰۰)	زیان ناشی از معاوضه	۱۰,۰۰۰	سود حاصل از معاوضه

فرض دوم- معاوضه شامل سرک نقدی است.

معاوضه دارایی های مولد غیر مشابه- شامل سرک نقدی

مبلغ	شرکت ب	مبلغ	شرکت الف
۱۶۰,۰۰۰	تجهیزات	۱۱۰,۰۰۰	ماشین آلات (بهای تمام شده)
۳۰,۰۰۰	استهلاک انباشته- تجهیزات	۴۰,۰۰۰	استهلاک انباشته- ماشین آلات
۱۲۰,۰۰۰	ارزش متعارف تجهیزات	۱۰۰,۰۰۰	ارزش متعارف ماشین آلات
۲۰,۰۰۰	وجه نقد دریافت شده	۲۰,۰۰۰	وجه نقد پرداخت شده

ثبت در دفتر روزنامه:

بستانکار	بدهکار	شرکت ب	بستانکار	بدهکار	شرکت الف
	۱۰۰,۰۰۰	ماشین آلات		۱۲۰,۰۰۰	تجهیزات
	۳۰,۰۰۰	استهلاک انباشته- تجهیزات		۴۰,۰۰۰	استهلاک انباشته- ماشین آلات
	۲۰,۰۰۰	بانک	۱۱۰,۰۰۰		ماشین آلات
	۱۰,۰۰۰	زیان ناشی از معاوضه	۲۰,۰۰۰		بانک
۱۶۰,۰۰۰		تجهیزات	۳۰,۰۰۰		سود حاصل از معاوضه

محاسبه زیان ناشی از معاوضه:

محاسبه سود حاصل از معاوضه:

مبلغ	شرح	مبلغ	شرح
۱۲۰,۰۰۰	ارزش متعارف دارایی واگذار شده	۱۰۰,۰۰۰	ارزش متعارف دارایی واگذار شده
(۱۳۰,۰۰۰)	ارزش دفتری دارایی واگذار شده	(۷۰,۰۰۰)	ارزش دفتری دارایی واگذار شده
۱۰,۰۰۰	زیان ناشی از معاوضه	۳۰,۰۰۰	سود حاصل از معاوضه

محاسبه بهای تمام شده دارایی تحصیل شده:

مبلغ	شرکت ب	مبلغ	شرکت الف
۱۲۰,۰۰۰	ارزش متعارف دارایی واگذار شده	۱۰۰,۰۰۰	ارزش متعارف دارایی واگذار شده
۲۰,۰۰۰	کسر می شود وجه نقد دریافت شده	۲۰,۰۰۰	اضافه می شود وجه نقد پرداخت شده
<u>۱۰۰,۰۰۰</u>	بهای تمام شده دارایی تحصیل شده	<u>۱۲۰,۰۰۰</u>	بهای تمام شده دارایی تحصیل شده

مثال ۲ - مؤسسه‌ای یکدستگاه وسیله نقلیه را که قیمت تمام شده آن ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال، استهلاک انباشته آن در تاریخ معاوضه مبلغ ۱,۴۰۰,۰۰۰ ریال و ارزش متعارف آن ۱,۸۰۰,۰۰۰ ریال بود، با یک دارایی غیر مشابه تعویض نمود در صورتی که سرک پرداختی ۲,۲۰۰,۰۰۰ ریال و قیمت بازار تجهیزات ۴,۳۰۰,۰۰۰ ریال باشد. مطلوبست ثبت لازم برای معاوضه دارایی های مذکور

شرکت الف	بدهکار	بستانکار	ارزش دفتری ۳,۰۰۰,۰۰۰ - ۱,۴۰۰,۰۰۰ = ۱,۶۰۰,۰۰۰
تجهیزات	۴,۰۰۰,۰۰۰		دارایی جدید ۲,۲۰۰,۰۰۰ + ۱,۸۰۰,۰۰۰ = ۴,۰۰۰,۰۰۰
استهلاک انباشته - وسایل نقلیه	۱,۴۰۰,۰۰۰		
وسایل نقلیه		۳,۰۰۰,۰۰۰	
موجودی نقد		۲,۲۰۰,۰۰۰	
سود حاصل از معاوضه		۲۰۰,۰۰۰	سود ۱,۸۰۰,۰۰۰ - ۱,۶۰۰,۰۰۰ = ۲۰۰,۰۰۰

سوالات چهار گزینه ای معاوضه

۱- قیمت تمام شده یک دستگاه اتومبیل سواری معادل ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال و استهلاک انباشته آن ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال می باشد. مؤسسه مالک، وانت را با یک دستگاه کامیون که ارزش متعارف آن ۳۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال است. معاوضه و مبلغ ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال نیز نقداً پرداخت نمود. سود یا زیان حاصل از معاوضه کدام است؟

- الف) مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال سود
ب) مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال زیان
ج) بدون سود/زیان
د) مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال سود

چون ارزش دفتری کمتر است پس سود وجود دارد بنابراین $۱۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۹,۰۰۰,۰۰۰ = ۱,۰۰۰,۰۰۰$

۲- شرکت چاپ افست ماشین چاپ قدیمی خود را که بهای تمام شده آن ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال، دارای استهلاک انباشته‌ای به مبلغ ۷۵۰,۰۰۰ ریال و ارزش متعارف ۳,۷۵۰,۰۰۰ ریال است، با یک دستگاه ماشین چاپ جدید به قیمت ۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال معاوضه می کند، در این معامله چاپ افست، چکی به مبلغ ۳,۲۵۰,۰۰۰ ریال بابت بهای ماشین چاپ جدید صادر می کند، سود و زیان حاصل عبارت است از:

- الف) زیان ۵۰۰,۰۰۰ (ب) سود ۵۰۰,۰۰۰ ریال (ج) زیان ۱,۲۵۰,۰۰۰ ریال (د) سود ۱,۲۵۰,۰۰۰ ریال

چون ارزش متعارف کمتر است پس زیان وجود دارد بنابراین $۵۰۰,۰۰۰ - ۴,۲۵۰,۰۰۰ = -۳,۷۵۰,۰۰۰$

۳- براساس اطلاعات زیر سود/زیان حاصل از فروش دارایی ثابت کدام گزینه است؟

قیمت تمام شده ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ارزش اسقاط پس از گذشت ۱۰ سال ۲,۰۰۰,۰۰۰ مانده استهلاک انباشته در تاریخ ۸/۱/۱ $۴,۵۰۰,۰۰۰ \times ۸/۱/۱$

بهای فروش در تاریخ ۸/۶/۲۲ $۷,۶۵۰,۰۰۰ \times ۸/۶/۲۲$ روش محاسبه استهلاک خط مستقیم

- الف) سود ۵۰۰,۰۰۰ (ب) زیان ۵۰۰,۰۰۰ (ج) سود ۶۵۰,۰۰۰ (د) زیان ۶۵۰,۰۰۰

$$\frac{۱۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۲,۰۰۰,۰۰۰}{۱۰} = ۱,۰۰۰,۰۰۰ \text{ سالانه} \quad ۱,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۶}{۱۲} = ۵۰۰,۰۰۰ \quad \text{استهلاک سال ۸} \times ۸ = ۴,۰۰۰,۰۰۰$$

ارزش دفتری $۱۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۵,۰۰۰,۰۰۰ = ۷,۰۰۰,۰۰۰ \Rightarrow ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۴,۵۰۰,۰۰۰ + ۵۰۰,۰۰۰ = ۷,۰۰۰,۰۰۰$ استهلاک انباشته

$$\text{سود } ۷,۰۰۰,۰۰۰ - ۶,۶۵۰,۰۰۰ = ۳۵۰,۰۰۰$$

۴- در معاوضه دارایی های ثابت غیر مشابه بدون پرداخت سرک نقدی کدام مورد به عنوان قیمت تمام شده دارایی ثابت جدید شناسایی و ثبت می شود؟

- الف) ارزش متعارف دارایی جدید
ب) ارزش متعارف دارایی قدیم
ج) ارزش دفتری دارایی قدیم
د) ارزش متعارف یا دفتری دارایی قدیم هر کدام کمتر باشد.